

2,31 Mill. Kr. aarlig, og endelig i de sidste 5 Aar er de steget med 35 Mill. Kr. Jeg kunde maaske sige, at dette var gennemsnitlig 7 Mill. Kr. om Aaret, men det er galt, man kan ikke godt lægge et saadant Gennemsnitstal til Grund, thi det er først i de sidste 2—3 Aar, at Stigningen har været saa voldsom i Kraft af de store Indtægtslove og de gode Konjunkturer. Til Trods for de store Indtægter er Overskuddet paa Finansloven dog kun 2,8 Mill. Kr., og vi kan vel nok sige, at der vil komme en Del Udgifter til, inden Finanslovsforslaget en Gang i Marts Maaned sendes op til Landstinget. Selv om vi ser bort fra de ekstraordinære Forhold, vi lever under, kommer der sikkert en Del Udgifter til. Jeg skal nævne et Punkt, der paa Finansloven vistnok er opført med et for ringe Beløb: det er Hædersgaven til de gamle Krigere. Der er dertil opført 1,700,000 Kr., og den højtærede Minister har oplyst, at 22,000 har faaet Tilsagn om denne Gave, medens 2,000 har faaet eller vil faa Afslag, og 2,000 staaar uafgjort. Hvor mange der af disse sidste faar Ja, er ikke let at sige, men antagelig bliver det over 1,000. Det bliver altsaa mellem 23,000 og 24,000, der vil faa Ja. Vi skulde nødigt tro, at der af de gamle Veteraner skulde dø mellem 5,000 og 7,000 inden den 15. Januar 1916, og der er derfor her vistnok opført et for lille Beløb.

Naar vi under saa gunstige Forhold, som vi for Tiden har, er saa nær ved at skrabe Bunden i Statskassen, er der saa Udsigt til, at vi i Fremtiden kan afholde de stadig stigende Udgifter? Der er nemlig mange Udgifter, der ifølge de bestaaende Love stiger forbavsende, og der vil sikkert blive rejst stærke Krav om nye Udgifter paa Finansloven. Jeg skal prøve at se lidt paa dette. Renter og Afdrag paa vor Statsgæld er steget saaledes: I 1900—01 var Beløbet 8,8 Millioner, i 1910—11: 11,5 Millioner, og nu i 1915—16 er det 15,7 Millioner. Lægger vi dertil de $3\frac{1}{4}$ Million Kroner, som antagelig vil komme til, naar vi faar Statslaanet paa de 60 Millioner Kroner, er Renter og Afdrag paa vor Statsgæld naaet op til 19 Millioner Kroner. Det er en slem Klods om Benet, vi maa have at drages med i Fremtiden. Saa skal jeg nævne nogle Udgifter af dem, jeg staaar lidt tvivlende overfor, om end jeg ikke staaar tvivlende overfor Lovenes Indhold. Det er overfor Fordelingen af Udgifterne til de sociale, de humane Love, de Love, der afhjælper Nød og

Trang i mange Retninger, at jeg staaar tvivlende, som sagt, ikke overfor selve Lovene. Den sociale Lovgivning har paavirket Finansloven saaledes, at vi indtil 1890 derved kun var kommet op paa 1,7 Million, i 1900—01 var vi oppe paa 7,1 Million, i 1910—11 paa 21,5 Million, og nu er vi til det Formaal oppe paa 30,7 Mill. Kroner. Der kunde endda fremdrages adskillige Poster paa Finansloven, som kunde henregnes til de sociale Formaal foruden dem, jeg har medregnet; jeg skal saaledes nævne een Post, som jeg ikke har taget med, fordi jeg har været i Tvivl om, hvorvidt den burde tages med, det er den, som angaar de kommunale Realskoler og Mellemskoler. Et Mindretal i den Kommission af 1910, som jeg omtalte for lidt siden, har stillet Krav til Statskassen paa et Beløb af 8,288,000 Kr., og et andet Mindretal har foreslaaet, at Staten skulde afholde Udgifter til et Beløb af 3,910,000 Kr. Det er Poster, som vil bebyrde Finansloven med stadig stigende Udgifter.

Ved Fremlæggelsen af Finanslovsforslaget udtalte den højtærede Finansminister følgende, som jeg maaske med Formandens Tilladelse maa oplæse: „Jeg ønsker dog her at sige, at naar der i dette Øjeblik saa meget stærkt kaldes paa Statens Hjælp, maa man huske paa, at Staten er ikke noget udenfor Samfundet, ikke en velgørende Fe, der kommer med Hænderne fulde af Gaver, men at Staten tager med den ene Haand, hvad den giver med den anden, og at man følgelig, naar man kalder paa Statens Hjælp, maa tænke paa, hvem der skal betale Regningen, og hvorledes den skal blive betalt, for Regningen kommer, og naar den ikke skal blive alt for byrdefuld, maa man ikke stille alt for store Krav til Staten.“ Det er den højtærede Ministers Opfattelse af den Ting, og jeg tror, han har Ret, at vi stiller for store Krav til Statskassen. Jeg mener, vi bør komme ind paa en anden Vej og stille lidt mindre Krav til Statskassen og stille vore Krav lidt mere paa andre Felter, det er det, jeg har arbejdet for i den sidste Tid. Det, som særlig har bevirket mine Tvivl, er Forholdet med Hensyn til Formue og Indkomst. Under Hensyn til Skatteevnen omkring i de forskellige Landsdele er det sikkert ikke rigtigt at trække saa store Veksler paa Statskassen, som vi har gjort, og som der er Udsigt til, at vi fremtidig vil gøre.

Jeg kan bedst belyse, hvad jeg mener, ved at pege paa, hvorledes Indkomst- og Formueskat til Staten falder paa Indivi-